

Täysistunto

Tiistai 11.3.2025 klo 14.00—17.59

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain 22 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 171/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 4/2025 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Reijonen.

Keskustelu

17.18 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsitellään ajokorttitodistusasiaa, ja nythän on tulossa sillä tavalla, että jatkossa perusterveydenhuollolla ei ole enää velvollisuutta huolehtia näistä ajokorttitodistuksista. Hallitus on tosiaan tässä kuunnellut hyvinvointialueita. Hyvinvointialueilla on ruuhkaa ja pulaa työntekijöistä ja kiirettä, ja kovasti sitä byrokratiaa sielläkin halutaan varmasti purkaa. On tärkeää, että tämä asia saadaan eteenpäin vietyä, ja ihan sen takia, että kuitenkin tämä on semmoinen asia, missä myös säästöjä haetaan. Talous on aika tiukoilla, ja talous on saatava Suomessa kuntoon. Näen kyllä ihan asiallisena asiana sen, että tämä purkaa sote-alueilta tämmöistä byrokratiaa, kun tätä viedään eteenpäin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Forsgrén.

17.19 **Bella Forsgrén vihr:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen mukaan hyvinvointialueilla ei ole jatkossa velvollisuutta perusterveydenhuollossa enää huolehtia siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa terveydentilaansa koskevan ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon. Vastaavasti valtion rahoitusta hyvinvointialueille vähennettäisiin poistuvan tehtävän myötä täysimääräisesti, eli kyse on jälleen yhdestä hyvinvointialueiden rahoitukseen kohdistuvasta leikkauksesta.

Esitykselle asetetut tavoitteet ovat ristiriidassa esityksen sisällön ja todellisten vaikutusten kanssa. Väitetysti tavoitteena on edistää hoitoonpääsyä sekä parantaa hyvinvointialueiden edellytyksiä tuottaa lakisääteiset palvelut käytettävissä olevilla henkilöstöresursseilla. Esitys ei kuitenkaan millään tavalla edistä edellä kuvattua tavoitetta, sillä poistuvaan tehtävään laskennallisesti käytettävä rahoitus vähennetään alueilta täysimääräisesti. Osa valiokunnan kuulemista asiantuntijoista, kuten esimerkiksi Lääkäriliitto, on myös arvioinut, että tehtävän poisto ei todellisuudessa tuo laskelmien mukaisia säästöjä alueille, jolloin alueiden rahoitusvaje kasvaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2025 vp

Esitys uhkaa myös heikentää liikenneturvallisuutta. Muun muassa potilastietojen hankalan saatavuuden vuoksi yksityisvastaanotoilla ei välttämättä kyetä perehtymään asiakkaan sairauksien merkitykseen ajokyvyn kannalta, jolloin todistuksien laatu kärsii. Ajokykyyn vaikuttavia sairauksia on paljon, ja niiden hoitovastuu tavallisesti on julkisessa terveydenhuollossa, jossa sairauksien vaikutus ajokykyyn pystytään arvioimaan osana potilaan hoitokokonaisuutta turvallisemmin kuin yksittäisillä yksityislääkärivastaanotoilla. Lausunnoissa myös poliisi on pitänyt liikenneturvallisuudelle koituvia riskejä huolestuttavina.

On tärkeää, että kansalaisilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hankkia lain edellyttämä ajokorttilausunto taloudellisesta tilanteesta ja asuinpaikasta riippumatta. Esitys vaikuttaisi kielteisesti etenkin harvaan asutuilla alueilla asuvien pienituloisten, pitkäaikaissairaiden ja ikäihmisten asemaan. Harvaan asutuilla alueilla mahdollisuus auton käyttöön on usein tärkeää arjen toimivuuden, osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden kannalta. Myös pitkät etäisyydet yksityisiin terveystilaisiin voivat esityksen myötä muodostua ongelmaksi. Erityisesti esitys lisää taloudellista eriarvoisuutta, sillä pienituloisilla ei ole välttämättä taloudellisia mahdollisuuksia hankkia lausuntoa yksityiseltä palveluntuottajalta korkeiden kustannuksien vuoksi.

Näiden perusteluitten takia esitänkin, että lakiehdotus hylätään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meriluoto.

17.22 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Tämä on huono esitys, joka heikentää liikenneturvallisuutta, eriarvoistaa ihmisiä ja kaiken lisäksi leikkaa jälleen hyvinvointialueiden rahoitusta vielä enemmän kuin mitä tällä mahdollisesti säästetään. Ajokykyyn vaikuttavia sairauksia on paljon, ja niiden hoitovastuu tavallisesti on julkisessa terveydenhuollossa, jossa sairauksien vaikutus ajokykyyn pystytään arvioimaan osana potilaan hoitokokonaisuutta. Yksityisvastaanotoilla ei välttämättä kyetä perehtymään asiakkaan sairauksien merkitykseen ajokyvyn kannalta, jolloin todistuksen laatu kärsii. Olisin kuvitellut, että näihin epäkohtiin olisi herätty, kun sekä poliisi että Lääkäriliitto ovat varoittaneet liikenneturvallisuuden heikentymisestä tämän esityksen myötä.

Ennen kaikkea tämä jälleen kerran eriarvoistaa kansalaisia räikeästi. Esitys vaikuttaa kielteisesti etenkin harvaan asutuilla alueilla asuvien, pienituloisten, pitkäaikaissairaiden ja ikäihmisten asemaan. Harvaan asutuilla alueilla mahdollisuus auton käyttöön on usein tärkeää arjen toimivuuden kannalta, kun taas etäisyydet yksityisiin terveystilaisiin ovat pitkiä. Ja kuka tietää, kuinka korkealle todistuksien hinnat ampaisivat, kun hallitus ruokkii yksityisiä terveysjättejä jälleen yhdellä toimella.

No, oikeistohallituksilta on yleisesti totuttu näkemään politiikkaa, joka kohtelee kaltoin harvaan asuttua Suomea ja sen pienituloista väestöä. Sitä pidän vähän yllättävänä ja valitettavana, että myös keskusta on antamassa kannatuksensa tälle esitykselle. Toivoisin, että voisimme yhdessä pitää kiinni siitä, että kansalaisilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hankkia lain edellyttämä ajokorttilausunto taloudellisesta tilanteesta ja asuinpaikasta riippumatta.

Arvoisa puhemies! Näin ollen kannatan edustaja Forsgrénin esitystä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.